

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายวรวิทย์ กังคศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑/๒๕๖๔

วันที่ ๒๒ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
นายสิระ เจนจาคะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายสิระ เจนจาคะ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

ความเห็น

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ ... (๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ ...” และมาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน ...” บทบัญญัติของมาตรา ๙๘ มีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดลักษณะต้องห้ามของบุคคลมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ในรัฐธรรมนูญ เนื่องจากบุคคลที่จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติในฐานะที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยต้องได้รับการกลั่นกรองคุณสมบัติเบื้องต้นเพื่อเป็นหลักประกันว่าบุคคลนั้น ๆ

จะปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต มีความประพฤติ และคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือของสาธารณชน

ในส่วนของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) มีความมุ่งหมายเพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่ขาดความน่าเชื่อถือในความสุจริตหรือผู้ที่เคยทำความผิดอันเป็นปฏิปักษ์ต่อประโยชน์สาธารณะได้เข้ามาดำรงตำแหน่งในทางการเมือง กรณีที่เกี่ยวกับฐานความผิดนั้นได้มีการกำหนดให้สอดคล้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะพึงมี ทั้งนี้ หลักการสำคัญของบทบัญญัติมาตรา ๙๘ (๑๐) จะต้องยึดถือการที่ศาลได้วินิจฉัยว่าได้กระทำความผิดเรื่องนั้น ๆ หรือไม่ เป็นสำคัญ โดยไม่ได้คำนึงว่ามีเหตุบรรเทาโทษอย่างไร หรือจะถูกลงโทษหรือไม่ ด้วยเหตุนี้ ในเวลาที่มีการล้างมลทินหรืออภัยโทษ จะทำให้บุคคลดังกล่าวไม่ได้รับผลจากการล้างมลทิน หรือได้รับการอภัยโทษเลย เนื่องจากการล้างมลทิน คือ การลบล้างโทษที่บุคคลผู้กระทำความผิดได้รับโทษมาครบถ้วนและพ้นโทษแล้ว และการอภัยโทษ คือ การให้อภัยแก่ผู้ต้องโทษที่กำลังได้รับโทษอยู่ให้ได้รับยกเว้น ไม่ต้องถูกลงโทษต่อไป ซึ่งเป็นการล้างโทษไม่ใช่การล้างความผิด ดังนั้น ผู้เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติมาตรา ๙๘ (๑๐) ความผิดนั้นก็ยังคงอยู่ และถือว่าเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

ข้อเท็จจริงในคดีนี้ปรากฏว่า สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๖ (ปทุมวัน) เป็นโจทก์ยื่นฟ้องผู้ถูกร้องต่อศาลแขวงปทุมวันเป็นจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๙๑ และมาตรา ๘๓ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๔ และสั่งให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินของผู้เสียหายและริบสัญญาจะซื้อจะขายทั้ง ๓ ฉบับ ต่อมาศาลแขวงปทุมวันมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกร้องมีความผิดอาญาฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ รวม ๒ กระหนง ให้จำคุกกระหนงละ ๔ เดือน เรียงกระหนงลงโทษรวมจำคุก ๘ เดือน ผู้ถูกร้องรับสารภาพลดโทษกึ่งหนึ่งตามมาตรา ๗๘ คงจำคุก ๔ เดือน กบให้ผู้ถูกร้องคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหายและริบสัญญาจะซื้อจะขาย

คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องถือเป็นลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) เป็นบทบัญญัติที่มีความมุ่งหมายเพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่ขาดความน่าเชื่อถือในความสุจริตหรือผู้ที่เคยทำความผิดอันเป็นปฏิปักษ์ต่อประโยชน์สาธารณะได้เข้ามาดำรงตำแหน่งในทางการเมือง โดยกำหนดกรณีเกี่ยวกับฐานความผิด

ให้สอดคล้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะพึงมี และมีหลักการสำคัญ คือ ต้องยึดถือการที่ศาลได้วินิจฉัยว่าได้กระทำความผิดในเรื่องนั้น ๆ หรือไม่ เป็นสำคัญ โดยไม่ได้คำนึงว่ามีเหตุบรรเทาโทษอย่างไร หรือจะถูกลงโทษหรือไม่

มีข้อพิจารณาประการแรกตามข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องว่า ในคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ ร้อยตำรวจเอก เขมรินทร์ หัสศิริ (ยศขณะนั้น) ไม่ได้เป็นผู้เสียหาย และคดีดังกล่าวต้องมีจำเลย รวม ๓ คน แต่ในคดีที่ผู้ร้องอ้างปรากฏจำเลยเพียงคนเดียว คือ ผู้ถูกร้อง ซึ่งไม่เป็นไปตามสำนวนในคดีที่มีการฟ้องผู้ถูกร้องที่ศาลแขวงปทุมวัน นั้น จากคำชี้แจงและเอกสารหรือหลักฐานที่ศาลรัฐธรรมนูญมีหนังสือเรียกไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในส่วนอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๖ (ปทุมวัน) ชี้แจงว่า สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๖ (ปทุมวัน) ได้รับสำนวนจากสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน คดีอาญาที่ ๒๘๘๙/๒๕๓๗ เป็นสำนวน ส.๑ เลขรับที่ ๓๖/๒๕๓๘ คดีระหว่าง พันตำรวจตรี เขมรินทร์ หัสศิริ (ยศขณะนั้น) เป็นผู้กล่าวหา ผู้ถูกร้องเป็นผู้ต้องหาที่ ๑ นายสมชาย เกียรติวิทยาสกุล เป็นผู้ต้องหาที่ ๒ นายสิทธิชัย ตุลยนิษั เป็นผู้ต้องหาที่ ๓ ข้อหาร่วมกันฉ้อโกง และได้ยื่นฟ้องผู้ถูกร้องต่อศาลแขวงปทุมวัน เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๘ เป็นจำเลยในคดีอาญา หมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ โดยศาลแขวงปทุมวันได้พิพากษา เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ ว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ซึ่งสอดคล้องกับคำชี้แจงของพันตำรวจเอก เขมรินทร์ หัสศิริ รองผู้บังคับการอำนวยการตำรวจภูธรภาค ๘ (ยศขณะนั้น) ที่ชี้แจงว่า ตนได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลปทุมวันให้ดำเนินคดีกับผู้ถูกร้องในข้อหาร่วมกันฉ้อโกงทรัพย์ และมีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีต่อศาลแขวงปทุมวัน และคำชี้แจงของพลตำรวจตรี เขมรินทร์ หัสศิริ (ยศขณะนั้น) ประกอบพยานหลักฐานที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เช่น สัญญาจะซื้อจะขาย สัญญาเช่าซื้อ บันทึกคำให้การของผู้ร้องทุกข์ ผู้กล่าวโทษ หรือพยาน เป็นต้น ล้วนปรากฏชื่อของผู้ถูกร้องกับพวก ซึ่งผู้เสียหายชี้แจงว่าสำหรับนางสาวดารัตน์ อ่อนสอาด และนางสาว วัลย์ลดา ทองอ่อน ได้ถอนคำร้องทุกข์ และหลังจากที่ศาลแขวงปทุมวันมีคำพิพากษา ซึ่งสอดคล้องกับเอกสารสำเนาหน้าปกสำนวนคดีและสำเนาคำพิพากษาฉบับลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ ในภาคสำนวนที่เก็บรักษาไว้เพราะสำนวนคดีนี้ได้มีการปลดเผา จึงมีชื่อผู้ถูกร้องเหลือเป็นจำเลย อยู่เพียงคนเดียว ข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานจึงรับฟังได้ว่า พันตำรวจเอก เขมรินทร์ หัสศิริ เป็นผู้เสียหายในคดีดังกล่าว

ส่วนที่ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า เมื่อศาลแขวงปทุมวันมีคำพิพากษา นายโสภณ เจนจาอะ (พี่ชายผู้ถูกร้อง) และผู้ถูกร้องได้خذใช้ค่าเสียหายตามคำพิพากษาก่อนครบระยะเวลาอุทธรณ์ และผู้เสียหายทั้งสอง

ยื่นคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์ก่อนวันครบกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ ศาลแขวงปทุมวันมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนคำร้องทุกข์ และมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความนั้น เห็นได้ว่าเฉพาะประเด็นที่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์นั้นสอดคล้องกับคำชี้แจงและเอกสารหรือหลักฐานที่ศาลรัฐธรรมนูญมีหนังสือเรียกไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเลขานุการศาลอุทธรณ์ชี้แจงว่า คดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ ระหว่างพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุดกองคดีแขวงปทุมวัน โจทก์ กับผู้ถูกร้อง จำเลย ของศาลแขวงปทุมวัน ไม่ได้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่าคดีหมายเลขดังกล่าว คู่ความทั้งสองฝ่ายรวมทั้งผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์

ข้อพิจารณาต่อไปตามคำโต้แย้งของผู้ถูกร้องว่า เมื่อศาลแขวงปทุมวันมีคำพิพากษา นายโสภณ เจนจาคะ (พี่ชายผู้ถูกร้อง) และผู้ถูกร้อง ได้خذใช้ค่าเสียหายตามคำพิพากษาก่อนครบระยะเวลาอุทธรณ์ และผู้เสียหายทั้งสองยื่นคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์ก่อนวันครบกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ ศาลแขวงปทุมวันมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนคำร้องทุกข์ และมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีนั้น เห็นว่า พันตำรวจเอก เขมรินทร์ หัสศิริ รองผู้บังคับการอำนวยการตำรวจภูธรภาค ๘ (ยศขณะนั้น) ชี้แจงว่า ตนได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลปทุมวันให้ดำเนินคดีกับผู้ถูกร้องในข้อหาร่วมกันฉ้อโกงทรัพย์ พนักงานสอบสวนได้สรุปมีความเห็นสั่งฟ้องและส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ สำหรับนางสาวดารัตน์ อ่อนสอาด และนางสาววัลย์ลดา ทองอ่อน ผู้เสียหายได้ถอนคำร้องทุกข์ และหลังจากที่ศาลแขวงปทุมวันมีคำพิพากษา ตนไม่เคยได้รับเงินตามคำพิพากษาจากฝ่ายผู้ถูกร้องหรือผู้ร่วมกระทำผิดคนอื่น และไม่เคยถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความโดยถูกต้องตามกฎหมายให้ผู้ถูกร้องแต่ประการใด ส่วนนายโสภณ เจนจาคะ พี่ชายผู้ถูกร้อง ชี้แจงว่า ตนเป็นผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ถูกร้องในวันที่ศาลมีคำพิพากษา ในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ หลังจากที่ศาลตัดสินลงโทษผู้ถูกร้องให้จำคุก ๔ เดือน แต่ต่อมาสามารถตกลงกันได้และผู้เสียหายได้ยอมถอนคำร้องทุกข์ผู้ถูกร้อง และศาลได้มีคำสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ นั้น เห็นว่า เมื่อคดีนี้ไม่ได้มีการอุทธรณ์คำพิพากษา สำนวนคดีจึงเก็บรักษาอยู่ที่ศาลแขวงปทุมวัน ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างว่าหลังจากศาลแขวงปทุมวันมีคำพิพากษาแล้วผู้เสียหายได้ยินยอมถอนคำร้องทุกข์จนศาลแขวงปทุมวันได้มีคำสั่งให้จำหน่ายคดีนี้ออกจากสารบบความนั้น จะเห็นได้ว่าในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปี สำนวนคดีนี้เก็บรักษาไว้ที่ศาลแขวงปทุมวันไปจนถึงปี ๒๕๔๙ ที่มีการปลดเผาทำลายสำนวน ไม่ปรากฏสำเนาหน้าปกสำนวนที่อยู่ในเอกสารสำนวนว่า ศาลมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีนี้ออกจากสารบบความตามที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างเพื่อจะได้ลบล้างคำพิพากษาของศาลแขวงปทุมวันว่าผู้ถูกร้องได้กระทำความผิดที่พิพากษาให้ลงโทษจำเลยจำคุก ๔ เดือนไว้แต่อย่างใด ดังนั้น การที่ในเอกสารสำนวนไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใด ๆ ว่าคดีนี้ได้มีการถอนคำร้องทุกข์และศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

อีกทั้งคำกล่าวอ้างของผู้ถูกร้องที่มีเพียงนายโสภณ เจนจาคะ (พี่ชายผู้ถูกร้อง) ที่กล่าวอ้างว่า ตนเป็นผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ถูกร้องตั้งแต่วันที่มีการฟ้องคดี และวันที่ศาลมีคำพิพากษา แต่จำไม่ได้ว่าผู้เสียหายทั้งสองในคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ เป็นบุคคลใด เนื่องจากผู้ถูกร้องถูกดำเนินคดีเกี่ยวกับเช็คในช่วงเวลาดังกล่าวหลายคดี ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องจึงเป็นคำกล่าวอ้างที่เลื่อนลอย และไม่สามารถแสดงพยานหลักฐานเพื่อสนับสนุนในการหักล้างคำชี้แจงของผู้เสียหายที่ว่าตนไม่เคยถอนคำร้องทุกข์ผู้ถูกร้องหลังจากศาลแขวงปทุมวันมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกผู้ถูกร้อง ดังนั้น คำชี้แจงของผู้เสียหายจึงสอดคล้องกับพยานเอกสารตามสำเนาคำพิพากษาของศาลแขวงปทุมวันที่ให้ลงโทษจำคุกจำเลยซึ่งเป็นชื่อของผู้ถูกร้องอยู่ในภาคสำนวนคดีของศาลแขวงปทุมวันที่ได้เก็บรักษาคำพิพากษาว่าผู้ถูกร้องได้กระทำความผิดฐานฉ้อโกงไว้ในสารบบคดีจนถึงปัจจุบัน

จากข้อมูลคำชี้แจงและพยานเอกสารหรือหลักฐานที่ศาลรัฐธรรมนูญมีหนังสือเรียกไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับฟังได้ว่า ศาลแขวงปทุมวันได้มีคำพิพากษาเป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ ลงโทษผู้ถูกร้องตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ฐานฉ้อโกง รวม ๒ กระทั่งให้จำคุกกระทักละ ๔ เดือน รวมจำคุก ๘ เดือน ผู้ถูกร้องรับสารภาพลดโทษกึ่งหนึ่งคงจำคุก ๔ เดือน โดยไม่มีการอุทธรณ์คดีดังกล่าวต่อศาลอุทธรณ์ พันตำรวจเอก เขมรินทร์ หัสศิริ (ยศขณะนั้น) ซึ่งเป็นผู้เสียหายชี้แจงว่าไม่เคยได้รับชำระเงินค่าเสียหายจากผู้ถูกร้อง ไม่เคยถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้องคดี หรือยอมความในคดีดังกล่าว ขณะที่คำชี้แจงและพยานหลักฐานของผู้ถูกร้องมีเพียงนายโสภณ เจนจาคะ (พี่ชายผู้ถูกร้อง) ที่กล่าวอ้างลอย ๆ โดยไม่ปรากฏพยานหลักฐานใด ๆ ที่จะแสดงได้ว่าการถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง ยอมความ หรือจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ คำพิพากษาของศาลชั้นต้นในคดีนี้จึงถึงที่สุดเมื่อมิได้อุทธรณ์คำพิพากษากายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือมิได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง ยอมความ หรือจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องจึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ฐานฉ้อโกง ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” โดยที่ความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ เป็นความผิดต่อส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความไม่ได้ คำพิพากษาของศาลชั้นต้นในคดีนี้จึงถึงที่สุดเมื่อมิได้อุทธรณ์คำพิพากษากายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือมิได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง ยอมความ หรือ

จำหน่ายคือออกจากสารบบความ ผู้ถูกร้องจึงเป็นผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ดังนั้น ผู้ถูกร้องเป็นผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ อันเป็นลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖)

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า เมื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) แล้ว สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงนับแต่เมื่อใด

เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเมื่อ ... (๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ ...” ประกอบมาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน ...” บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าวเป็นบทบัญญัติว่าด้วยลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อผู้ถูกร้องเป็นผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา จึงเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) ส่งผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) นับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องไปใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งว่างลง ต้องดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

ขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๑๐๒ จึงให้ถือว่าวันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลง คือ วันที่ศาลรัฐธรรมนูญอ่านคำวินิจฉัยให้แก่คู่กรณีฟังโดยชอบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลมีผลในวันอ่าน (วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔)

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐)

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ